

# Magyarországi sporttevékenységet végző vállalkozások kiegészítő mellékletének összehasonlító elemzése az általános rész információi alapján Comparative analysis of the notes to the financial statement of companies engaged in sports activities in Hungary, based on the information of the general part

D. KEREZSI<sup>1</sup>, Z. BÁCS<sup>2</sup>, E. BÖCSKEI<sup>3</sup>, Z. ZÉMAN<sup>4</sup>, T. TARNÓCZI<sup>5</sup>, V. FENYVES<sup>6</sup>

<sup>1</sup>Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, kerezsi.dora@econ.unideb.hu

<sup>2</sup>Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, bacs.zoltan@econ.unideb.hu

<sup>3</sup>Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Üzleti Tudományok Intézet, dr.bocskei.elvira@gmail.com

<sup>4</sup>Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Üzleti Tudományok Intézete, zeman.zoltan@gtk.szie.hu

<sup>5</sup>Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, tarnoczi.tibor@econ.unideb.hu

<sup>6</sup>Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, fenyves.veronika@econ.unideb.hu

*Absztrakt. A sportgazdaság GDP-hez való hozzájárulása az Európai Unió tagállamokban az 5%-hoz, míg Magyarországon az 1-1,5%-hoz közelít. Ez az arány vélhetően növekedni fog, melyhez a társasági adó támogatások jó alapot biztosítanak. A fent említettek alátámasztják azt, hogy érdekes és szükséges kutatási terület a sporttevékenységeket végző vállalatok elemzése. Kutatásunkban azt vizsgáljuk, hogy a vállalatok által elkészített kiegészítő mellékletek tartalmazzák-e azokat az információkat, amelyek segítségével a partner vállalatokra vonatkozó szükséges pénzügyi ismeretek megszerezhetők. A vizsgálathoz a 931-es TEÁOR számú, főtevékenységként Sporttevékenységet megadó vállalatokat kiegészítő mellékleteit használtuk fel. Az elemzést az R statisztikai rendszer különböző csomagjainak a felhasználásával végeztük. Szövegbányászat segítségével azt vizsgáljuk, hogy a kiegészítő mellékletek milyen mértékben biztosítják azokat az információkat, amelyek a mérleg és az eredménykimutatás megfelelő értelmezéséhez, használatához elengedhetetlenül szükségesek lennének.*

*Abstract. Contribution of the sports sector to GDP in the EU Member States is close to 5%, while in Hungary it is approximately 1-1.5%. This ratio is likely to increase, for which various subsidies of corporate tax provide a good basis. The information mentioned above confirms that the economic analysis of companies engaged in sports activities is an interesting and necessary field of research. In our research, we examine whether the notes on the accounts of companies include the information, which could help obtain necessary financial knowledge concerning the partner companies. For the analyses, we used the notes on the accounts of companies, which have sports activity (Hungarian NACE No. 931) as their main line of business. By means of text mining, we analyse the extent to which the notes on the accounts are in conformity with the Accounting Act. The sports activity companies are analysed*

*using various packages of the R statistical system. By means of text mining, we analyse the extent to which the notes on the accounts provide the necessary information that would be indispensable for the proper interpretation of the balance sheet and the profit and loss account.*

## Bevezetés

Napjainkban megnőtt és megváltozott a sport szerepe, mostanra az eredetileg civil, mozgáson alapuló, szabadidős magán-tevékenységből egy külön területté vált. Sporttevékenység kialakulásának egyik oka a gazdasági jelentőségének megnövekedése volt, mely megteremtette az elemzésének az igényét [1]. Napjainkra a sportipar szerves részévé vált a szórakoztató iparágnak. Számos országban jól jövedelmező iparágnak tekinthető a sport, valamint a gazdasági jelentősége is megnőtt. Sportipar szabadidős piacának dinamikus fejlődésének oka a megnövekedett szabadidő és a megváltozott életmód miatt megnőtt sportolási lehetőségek iránti keresletnövekedésre tehető. Ezzel folyamatosan bővülő piacot nyújtva a sportszolgáltatásokat nyújtó vállalatok, sportturizmusban érdekelt és sportfelszereléseket gyártó cégek számára [2]. Rátonyi-Odor – Borbély (2017) kutatása alapján szintén arra a következtetésre jutottak, hogy a sport egy több milliárdos gazdasági terület, amely a világ egyik legdinamikusabban fejlődő iparága. A sportgazdaság GDP-hez való hozzájárulása az Európai Unió tagállamokban az 5%-hoz, míg Magyarországon az 1-1,5%-hoz közelít. Ez az arány vélhetően növekedni fog, melyhez a társasági adó támogatások jó alapot biztosítanak [3]. András (2002) megfogalmazása alapján azon vállalatokat, melyek a sporthoz kapcsolódó üzleti vállalkozások szervezeti kereteit adják, sporttársaságoknak nevezzük. Gazdasági társaságként működnek, méretüket tekintve pedig kisebb vállalkozásoknak tekinthetők [4]. Szabó (2009) tanulmányában összefoglalta a szabadidősportok hasznosságát egyén, társadalom, gazdaság és vállalatok szintjén egyaránt [5]. Társadalmi szintet tekintve minél többet sportolnak az emberek, annál egészségesebbek lesznek, ezáltal az egészségügyre, társadalombiztosításra kisebb teher hárul. Különböző hazai és nemzetközi kutatási eredmények alapján történt becslések szerint Magyarországon a sportoló lakosság arányának emelkedése a táppénzkiadások területén jelentős megtakarítást eredményezne, azaz az egészségi állapot javulása pénzben mérhető költségmegtakarítással vagy bevétel-növekedéssel járna [6, 7]. A gazdaság teljesítőképessége, termelékenysége és a GDP növekvő tendenciát mutat a szabadidősportnak köszönhetően. Munkahelyeket teremt, ezáltal növeli a fogyasztást és az adóbevételeket [8]. Több kutatás [9, 10] eredményeképpen elmondható, hogy az egészség szoros kapcsolatban áll a nemzetgazdasági versenyképességgel a szabadidősport által, valamint megfelelő gazdaságpolitika mellett egymást erősítik. Végül a vállalatok számára is hasznos a szabadidősport, hiszen csökkennek a táppénzre fordított kiadásai, csökken a munkahelyi hiányzások száma, a munkahelyi balesetek száma, valamint a munkavállalók teljesítménye, motiváltsága és elégedettsége növekszik. Ezen túlmenően a sport széleskörű üzése a kapcsolódó iparágakra, mint sportruházati cikkek, sporszereket és felszereléseket gyártó, forgalmazó vállalatokra, létesítő építményekre kedvezően hat, mindezzel jelentős bevételt kínálva az üzleti szférára [5].

A fent említettek alátámasztják azt, hogy érdekes és szükséges kutatási terület a sporttevékenységeket végző vállalatok elemzése. Továbbá a felgyorsult, globalizálódó világban kevesebb idő áll rendelkezésre a döntési folyamatra, nő a megoldandó problémák bonyolultsága és a döntéshez

felhasználható információ mennyisége, aminek a következményeként növekszik az igény a vezetői döntéshozatal magas szintű támogatására [11]. Csak az a vállalkozás mondható sikeresnek, amelyet hatékony folyamatos működés gyors alkalmazkodó-képesség jellemez. A megalapozott döntések igénylik a kellő mélységű gazdasági és pénzügyi elemzést. Az elemzés olyan módszer, amely nélkülözhetetlen információt nyújt a rendszer működéséről vezetés számára a gazdasági rendszer elemeinek módszeres vizsgálatával, valamint biztosítja a tájékozottságát [12]. Az elemzéshez adatbázisa a többször módosított 2000. évi C. törvény által kötelezően előírt, meghatározott követelményeknek megfelelően elkészített és közzétett beszámoló adatai. Azaz a beszámoló részeként közzétett mérleg és eredménykimutatás adatainak feldolgozásával határozható meg az adott vállalat gazdasági helyzete. A vállalkozás vagyoni helyzetét bemutató mérleg és a bevételekről, költségekről és ráfordításokról tájékoztató eredménykimutatás, továbbá az éves beszámoló részét képező kiegészítő melléklet a vállalat vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről tájékoztatja a külső érintetteket [13]. A kiegészítő melléklet az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló és az összevont, konszolidált éves beszámoló része. A kiegészítő mellékletbe azokat az adatokat és szöveges magyarázatokat kell megjeleníteni, amiket a törvény előír, továbbá olyan - a mérleg és az eredménykimutatás különböző tételeit kiegészítő - információkat, amelyekkel együtt a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzete a külső érintettek számára is egyértelműen megítélhetővé válik. A kiegészítő mellékletnek segítenie kell a megbízható és valós összkép jobb bemutatását [14], így elengedhetetlennek tartottuk az eszköz és forrásszerkezeti mutatók megvizsgálását követően a hozzájuk kapcsolódó kiegészítő információkat és magyarázatokat a kiegészítő mellékletben is megvizsgálni.

Tanulmányunkban azt mutatjuk be a sportágazat vizsgálatán keresztül, hogy a kiegészítő mellékletek milyen mértékben biztosítják azokat az információkat, amelyek a törvény előír és az általános részhez kapcsolódnak. Mindezt szövegbányászat segítségével vizsgáltuk meg.

## 1. Anyag és módszer

A vizsgálathoz olyan magyarországi székhellyel rendelkező vállalatok kiegészítő mellékleteit vizsgáltuk, amelyek 931-es TEÁOR számú, főtevékenységként Sporttevékenységet végző vállalatok. Az adatbázisba azok a vállalkozások kerültek, akik 2017-es évre vonatkozóan számviteli beszámolót tettek közzé, összesen 1747 vállalat, ebből 1616 vállalat rendelkezett kiegészítő melléklettel (a többi szervezet vagy nem töltött fel kiegészítő mellékletet vagy mikrogazdálkodói beszámoló készítésére kötelezett, amelynek nem része a kiegészítő melléklet), így összesen 1616, a sporttevékenységet végző vállalatok 92,50%-ának a kiegészítő mellékletét tudtuk feldolgozni. Az elemzést az R statisztikai rendszer különböző csomagjainak a felhasználásával végeztük. Szövegbányászat segítségével azt vizsgáljuk, hogy a kiegészítő mellékletek milyen mértékben biztosítják azokat az információkat, amelyek a megbízható és valós összkép bemutatásához elengedhetetlenek, valamint a mérleg és az eredmény-kimutatás megfelelő értelmezéséhez, használatához elengedhetetlenül szükségesek lennének.

Az elmúlt két évtizedben a szövegbányászat egyre nagyobb érdeklődésre tett szert úgy az akadémiai területen, mint az üzleti intelligencia alkalmazásokban. A szövegbányászat azt a képességet jelenti,

hogy nagy mennyiségű strukturálatlan szöveget feldolgozva, gyorsan jutunk hasznos és újszerű ismeretekhez, amelyek befolyásolhatják az érintettek döntéshozatalát. Van olyan megfogalmazás is, hogy a szövegbányászat az a feldolgozási folyamat, amelynek során cselekvőképes betekintést nyerhetünk a szövegbe. Egyre több olyan szövegszerű adatbázis keletkezik számítógéppel olvasható formátumban, amelyeket gyorsan kell feldolgozni. A szövegbányászat interdiszciplináris kutatási terület, amely felhasználja a számítógép-tudomány, a nyelvészet és statisztika különböző eszközeit. Minden mennyiségi kutatás, mint amilyenek az üzleti területtel foglalkozó tudományok is, statisztikai módszereket használnak, amelyekhez strukturált információk összegyűjtésére van szükség [15].

## 2. Sporttevékenységet végző vállalkozások kiegészítő mellékletei általános részének az összehasonlító elemzése

A vizsgált 1616 db vállalkozás kiegészítő mellékletét megvizsgáltuk cégtípus és beszámoló típus szempontjából, melyet az 1. táblázat mutat be. A cégtípusát minden egyes vizsgált vállalkozás közzétette a kiegészítő mellékletében. Összesen 187 db cég működik betéti társaságként, a minta 11,57%-a és 1429 db vállalat pedig korlátolt felelősségű társaságként (88,43%). Részvénytársaságként működő gazdálkodás nem szerepel a vizsgált sokaságban. Beszámoló típusokat megvizsgálva az éves beszámolót készítőik száma 158 db (9,78%), míg az egyszerűsített éves beszámolót készítőké 1333 db (82,49%) volt. Ezen kívül 125 (7,73%) cég nem tüntette fel a közzétett kiegészítő mellékletében azt, hogy milyen típusú beszámolót készít. Az éves beszámolót készítőik 12,03%-a, az egyszerűsített éves beszámolót készítőik pedig 10,35%-a betéti társaságként, míg jelentősebb hányaduk, az évesnek 87,97%-a, az egyszerűsített évesnek pedig 89,65%-a korlátolt felelősségű társaságként tevékenykedik.

Cégtípus	Beszámoló típus			
	Nem adott meg	Egyszerűsített éves	Éves	Összesen
Bt.	30	138	19	<b>187</b>
Kft.	95	1 195	139	<b>1 429</b>
<b>Összesen</b>	<b>125</b>	<b>1 333</b>	<b>158</b>	<b>1 616</b>

1. táblázat: A vizsgált kiegészítő mellékletek számának alakulása beszámoló típus és cégtípus szerinti bontásban (M.e.: db)

A 2000. évi C. törvény a számvitelről szerint a beszámoló részeként közzétett kiegészítő mellékletbe azokat a számszerű adatokat és szöveges magyarázatokat kell közzétenni, amelyeket a számviteli törvény előír, továbbá mindazokat, amelyek a vállalkozó vagyoni, pénzügyi helyzetében, működése eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára – a mérlegben, az eredménykimutatásban szereplő információkon túlmenően – szükségesek.

A törvény előírja, hogy milyen információkat kell az egyes vállalkozásoknak közzétenni, mind az egyszerűsített éves, mind az éves beszámolót készítő vállalkozásoknak, viszont, azt nem tartalmazza, hogy milyen csoportosításban és milyen módon kell megtenniük ezt. A kiegészítő melléklet tartalmára vonatkozóan a különféle részekhez kapcsolódó információk és magyarázatok nincsenek tagoltan megjelenítve a számviteli törvénybe. Ezt célszerű a kiegészítő mellékletbe legalább három nagyobb

részre osztani, amit a gyakorlat szerint szinte minden vállalkozás meg is tesz. Ez a 3 rész az általános, amely a beszámoló könnyebb megértését segíti elő, a specifikus, melyen belül a mérleghez és az eredménykimutatáshoz kapcsolódó információkat kell közzétenni és a tájékoztató rész, amely a vállalkozás helyzetének megismerését szolgálja.

Jelen tanulmányban az általános részhez tartozó információk kiegészítő mellékletben való megjelenését mutatjuk be a főtevékenységként sportvállalkozások esetében (2. táblázat) összefoglalva és a beszámoló típusa szerinti megbontásban. Ahogy az előbbieken is megfogalmaztuk a cégeknek nem kötelező szerepeltetni az ún. „Általános részt” a kiegészítő mellékletében, viszont az ahhoz kapcsolódó információkat kötelező. Ezen információk alapvetően a beszámolóban szereplő adatok könnyebb megértését hivatottak szolgálni. A kiegészítő mellékleten belül a minta 31%-a (506 db) tartalmazta az általános rész kifejezést, míg a maradék 69%-a (1110 db) pedig nem tartalmazta ezt. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalatok 32%-a (424 db), míg az éves beszámolót készítőknél már a 41%-a (64 db) szerepeltette. Előírás szempontjából ez még nem jelent problémát. Ezt követően megvizsgáltuk, hogy a számviteli törvény szerint milyen magyarázatokat kellene közzétenniük az általános részben mely előírások a következők:

- A vállalkozó megnevezése, székhelye és abban az esetben, ha a beszámolóját és a kapcsolódó üzleti jelentését az interneten is közzéteszi, az internetes honlap pontos címe, továbbá elérhetősége. A vizsgált vállalkozások 67%-a tette közzé a 2017-es évi kiegészítő mellékletében a székhelyével kapcsolatos információkat. Az egyszerűsített éves beszámolót készítőknél 67%-a, míg az éves beszámolót készítőknél már a 82%-a szerepeltette a kiegészítő mellékletében ezen információkat. A honlap címét mindössze a teljes sokaság 7%-a jelenítette meg, az egyszerűsített évesnek a 8%-a, míg az évesnek a 4%-a. Arra viszont információnk nincsen, hogy ezen belül melyek azok a vállalatok, melyek ténylegesen közzé is teszik a honlapon a beszámolót és így kötelezően be kell mutatniuk azt a kiegészítő mellékletükben.

A vállalkozó köteles bemutatni a vállalkozás valós vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, az eszközök és a források összetételét:

- A vagyoni helyzetre vonatkozó információkat 489 db gazdálkodó szervezet szerepeltetett a kiegészítő mellékletében, ami a minta 30%-át jelenti. Azon cégek, akik nem adták meg a beszámolótípust a 22%-a bemutatta ezen mutatószámokat, míg az egyszerűsített éves beszámolótípusúnak a 30%-a, az évesnek pedig a 42%-a.
- A pénzügyi helyzetre vonatkozó információkat ettől kicsivel nagyobb arány szerepeltette 43%-a a mintának, ami az 1616 db vállalkozásból 698-at jelentett. Akik nem adták meg, hogy milyen beszámolót készítenek, azon cégek 35%-a, akik egyszerűsített éveset készítenek, azok 43%-a, míg az évesnek a 49%-a, majdnem a fele közzéteszi a mutatókat.
- A jövedelmezőségi helyzetet néhány vállalattal még többen mutatták be, 732 db vállalkozás, ami a minta 45%-át jelenti. A nem megadott beszámolótípusúak 42%-a tette ezt közzé, az egyszerűsített éveset megadóknál 45%-a, míg az éveset megadóknál 48%-a.
- Az eszközök és a források összetételénél már kedvezőtlenebb a helyzet, mindösszesen 154 db és 176 kiegészítő mellékletben találtuk meg, ez 10%-ot és 11%-ot takar. Arányaiba véve néhány százalékkal itt is nagyobb arányban adták meg az éves beszámolót készítőknél ezen arányszámokat és magyarázatokat, az eszközök összetételét 12%-uk, míg a források összetételét 13%-uk. Ezzel ellentétben az egyszerűsített éves beszámoló kiegészítő mellékleteinek 9%-ába és 11%-ába szerepelt az eszközök és források különféle megoszlási viszonyai.

Keresett kifejezés	Összesen		Beszámoló típusa					
			Nem adott meg		Egyszerűsített éves		Éves	
<b>Vizsgált cégek</b>	<b>1 616</b>	<b>100%</b>	<b>125</b>	<b>100%</b>	<b>1 333</b>	<b>100%</b>	<b>158</b>	<b>100%</b>
Általános rész	506	31%	18	14%	424	32%	64	41%
Székhely	1 077	67%	48	38%	899	67%	130	82%
Honlap	111	7%	1	1%	104	8%	6	4%
Vagyoni helyzet	489	30%	28	22%	395	30%	66	42%
Pénzügyi helyzet	698	43%	44	35%	576	43%	78	49%
Jövedelmezőségi helyzet	732	45%	52	42%	604	45%	76	48%
Eszközök összetétel	154	10%	9	7%	126	9%	19	12%
Források összetétel	176	11%	12	10%	144	11%	20	13%

2. táblázat: Az általános részhez tartozó elemek megjelenése a beszámoló típusa alapján a kiegészítő mellékletekben (M.e.: db)

A különféle mutatószámokon túl az általános részhez tartoznak még a számviteli politika, az alkalmazott értékelési eljárásokkal kapcsolatos közzétételek, valamint az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslat. A 3. táblázat ezen tényezők megjelenését mutatja be a sportvállalkozások kiegészítő mellékleteiben összevontan és beszámolótípusokra bontva egyaránt.

- A számviteli törvény szerint a kiegészítő melléklet kötelező eleme a számviteli politika meghatározó elemei és azok változása, a változás eredményre gyakorolt hatása. A számviteli politika kifejezés a teljes minta 71%-ában jelen volt. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő 71%-a közzétette, az éves beszámolót készítőknél pedig 68%-a mutatta be. Azt viszont a vizsgálatból nem tudtuk meghatározni, hogy azok változását, illetve a változás eredményre gyakorolt hatását is bemutatták-e, illetve ha igen, akkor milyen arányban.
- A vállalkozó köteles bemutatni a beszámoló összeállításánál alkalmazott szabályrendszert, annak főbb jellemzőit, az alkalmazott értékelési eljárásokat. Az értékelési eljárásokat 622 db kiegészítő melléklet szerepeltetett, ami mindösszesen 38%-os megoszlást jelent. Ezen belül is ha a beszámolótípusokat megvizsgáljuk, akkor az egyszerűsített éves 40%-a, az éves 30%-a, míg a nem megadott cégek 29%-a mutatta ezt be. Azon cégekről nem állapítottuk meg, hogy melyik beszámolótípus csoportba tartoznak, akik ezt nem mutatták be a kiegészítő mellékletükben.
- A törvény előírásai szerint a cégeknek be kell mutatni az értékcsökkenés elszámolásának módszerét, valamint annak az elszámolásnak a gyakoriságát is, továbbá ezek változását és a változás eredményre gyakorolt hatását. A kiegészítő mellékletek 48%-ban szerepeltették a gazdálkodók a terv szerinti értékcsökkenés elszámolását, viszont annak gyakoriságáról már csak a 7%-a nyilatkozott. A kevésbé részletes egyszerűsített éves beszámoló kiegészítő mellékleteinek 50%-a tartalmazta magát az értékcsökkenést és annak gyakoriságát már csak a 7%-a. Míg az éves beszámolót készítő vállalkozások kiegészítő mellékleteinek 48%-a tette közzé az értékcsökkenés elszámolását, viszont az azzal kapcsolatos elszámolás gyakoriságát már mindösszesen csak a 7%-uk mutatta be. Azon cégek, akik a beszámolótípust sem mutatták be, a kiegészítő mellékletbe a 26%-uk tette közzé magát az elszámolást, míg a gyakoriságát a 8%-uk.
- Végezetül a kiegészítő mellékletben be kell mutatni az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslatot, ami a vizsgált 1616 vállalkozás kiegészítő mellékletéből 87 kiegészítő mellékletben található meg, ami a minta 5%-át jelenti. Az általános rész tételeit megvizsgálva ez az arány mondható a legalacsonyabbnak. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő 5%-a, az éveset

készítők 9%-a, míg azok akik nem adták meg a beszámoló típust, egyáltalán nem is mutatták be az adózott eredmény felhasználásának javaslatát sem.

Keresett kifejezés	Összesen		Beszámoló típusa					
			Nem adott meg		Egyszerűsített éves		Éves	
<b>Vizsgált cégek</b>	<b>1 616</b>	<b>100%</b>	<b>125</b>	<b>100%</b>	<b>1 333</b>	<b>100%</b>	<b>158</b>	<b>100%</b>
Számviteli politika	1 140	71%	84	67%	949	71%	107	68%
Értékelési eljárások	622	38%	36	29%	538	40%	48	30%
Értékcsökkenés elszámolás	776	48%	32	26%	668	50%	76	48%
Értékcsökkenés elszámolásának gyakoriság	111	7%	10	8%	90	7%	11	7%
Adózott eredmény felhasználása	87	5%	0	0%	72	5%	15	9%

3. táblázat: Az általános részhez tartozó elemek megjelenése a beszámoló típusa alapján a kiegészítő mellékletekben (M.e.: db)

A cash-flow kimutatás azáltal nyújt segítséget a pénzáramlás, illetve az üzletmenet megértéséhez, hogy megmutatja egy adott társaság hogyan képes a pozitív cash-flow létrehozására, milyen mértékű külső finanszírozásra van szüksége a cégnek. Mennyire képes a cég a kötelezettségeinek eleget tenni, illetve osztalékot fizetni, mi okozza a nyereség, a készpénzbevétel és a kiadás közötti különbséget és milyen hatással van a társaság pénzügyi helyzetére a befektetési és a finanszírozási tevékenysége. A számviteli törvény szerint cash-flow kimutatást csak az éves beszámoló készítésére kötelezett gazdálkodó szervezetnek kötelező készítenie. Ebből kifolyólag az 1616 vállalkozásból csak 158-nak lenne kötelező eleme a cash-flow kimutatás a kiegészítő mellékletének. Ebből a 158 cégből mindösszesen 7 db cég tette közé a kimutatást, ami az éves beszámolót készítő vállalatok 4,43%-át jelenti. Ezen túl az egyszerűsített éves beszámolót készítő cégek is választhatják azt, hogy igaz nem kötelező, de közlést tesznek a cash-flow kimutatást a kiegészítő mellékletükben. Az 1333 cégből 8 mutatta be a pénzeszközök változását pluszba, azaz a 0,6%-uk.

Beszámoló típus	Cash flow kimutatás		
	Nincsen	Van	Összesen
Nem adott meg	125	0	<b>125</b>
Egyszerűsített éves	1 325	8	<b>1 333</b>
Éves	151	7	<b>158</b>
<b>Összesen</b>	<b>1 601</b>	<b>15</b>	<b>1 616</b>

4. táblázat: A cash flow kimutatás megjelenése beszámoló típus alapján a kiegészítő mellékletekben (M.e.: db)

### 3. Következtetések

Fő kutatási célunk volt a magyarországi székhellyel rendelkező 931-es TEÁOR számú sporttevékenységet végző vállalatok 2017-es üzleti évre vonatkozó éves és egyszerűsített éves beszámolók részeként közzétett 1616 db kiegészítő mellékletnek a számviteli törvény előírásainak

való megfelelés vizsgálata. Előző kutatások eredményeképpen arra a következtetésre jutottak, hogy a kiegészítő mellékletek minőségét javítani szükséges. A vizsgált sportvállalkozások kiegészítő mellékleteinek általános részéhez tartozó információkról és közzétételekről hasonló állapítható meg, a cégek nagy része nem felel meg az előírásoknak. Ezáltal a kiegészítő melléklet nem éri el a jogalkotók szerinti célját, amely az lenne, hogy a piaci szereplőket támogassa és elősegítse a döntéshozatalban.

## Köszönetnyilvánítás

A publikáció elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00003 számú projekt támogatta. A pro-jekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

## Hivatkozások

- [1] P. Ács (2015) *Sport és gazdaság*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs. ISBN 978-963-642-372-8
- [2] K. András (2003) *A sport és az üzlet kapcsolata – elméleti alapok*, 34. sz. Műhelytanulmány, HU ISSN 1786-3031, 2003. április, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem. pp. 53.
- [3] K. Ráthonyi-Odor – A. Borbély (2017) *Sport - finanszírozás - eredményesség?*. Gazdaság- és Társadalomtudományok / Social Sciences. 2 (1-2) pp. 67-72.
- [4] K. András (2002) *Üzleti elemek a sportban*. Doktori Értekezéstervezet, BKÁE Gazdálkodástani PhD Program.
- [5] Á. Szabó (2009) *A (szabadidő)sport alapfogalmai és kutatott területei*. Budapesti Corvinus Egyetem Vállalatgazdaságtan Intézet, 115. sz. Műhelytanulmány HU ISSN 1786-3031
- [6] *Háttéranyag a Sport XXI Nemzeti Sportstratégiához*. kézirat Budapest, 2005. január [http://www.nsh.hu/fileadmin/download/sportigazgatas/sportstrategia/Sportstrategia\\_NST\\_05\\_0121.doc](http://www.nsh.hu/fileadmin/download/sportigazgatas/sportstrategia/Sportstrategia_NST_05_0121.doc)
- [7] T. A. Kovács (2002) *A rekreáció fogalma, értelmezése*. In: Válogatott tanulmányok a rekreációs képzés számára (szerk.: Dobozy László), Magyar Sporttudományi Társaság, Budapest
- [8] N. Staines – I. Prince – D. Oliver (2003) *The Economic Impact of Physical Activity in Ontario*. [www.line.ca/lin/recource/html/econom.htm](http://www.line.ca/lin/recource/html/econom.htm)
- [9] É. Palócz (2006) *Egészségügy és versenyképesség*. tanulmány, Kopint-Datorg Rt., Budapest
- [10] M. Suhrcke – M. McKee – R. S. Arce – S. Tsoлова – J. Mortensen (2005) *The contribution of health to the economy in the European Union*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg-
- [11] E. Bán Blumné – Z. Zéman (2014) *Controlling a vezetés szolgálatában. Történeti fejlődés, perspektívák*. TAYLOR Gazdálkodás- és szervezéstudományi folyóirat. 6 (1-2). No 14-15. pp. 445
- [12] A. Nábrádi – T. Pupos – Gy. K. Takácsné (2008): Üzemtan I., Szaktudás Kiadóház, [https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011\\_0001\\_529\\_07\\_Uzemtan\\_I/ch01.html](https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_529_07_Uzemtan_I/ch01.html)
- [13] E. Böcskei – I. Hágen (2017) *Menedzsment control – a számviteli mutatószámoktól a versenyképes stratégiáig*. Acta Carolus Robertus. 7 (2) pp. 19–36.



- [14] Cs. Adorján (2008) *Az eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet*. In: Dr. Róth József (szerk.) Mérlegképes továbbképzés – MKVK OK Budapest 2008. pp. 77-79.
- [15] V. Fenyves – Z. Bács – Z. Zéman – E. Böcskei – T. Tarnóczy (2018) *Információ-technológiai szolgáltató vállalkozások kiegészítő mellékletének összehasonlító elemzése Magyarországon*. International Journal of Engineering and Management Sciences (IJEMS). 3 (4) pp. 186-194